

مسائل مالیاتی

ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۱۶۵

(اصلاحی ۱۳۷۱/۰۲/۰۷)

در مواردی که بر اثر حوادث و سوانح، از قبیل زلزله، سیل، آتش سوزی، بروز آفات و خشکسالی و طوفان و اتفاقات غیرمترقبه دیگر، به یک منطقه کشور یا به مؤدی یا مؤدیان خاصی، خساراتی وارد گردد و خسارت وارده از طریق وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی یا شهرداری ها یا سازمان های بیمه و یا مؤسسات عام المنفعه، جبران نگردد، وزارت امور اقتصادی و دارایی می تواند معادل خسارت وارده، از درآمد مشمول مالیات مؤدی، در آن سال و سنوات بعد، کسر و نسبت به آن دسته از مؤدیان که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) اموال آنان در اثر حوادث مذکور از بین رفته است و قادر به پرداخت بدهی های مالیاتی خود نمی باشند، با تصویب هیأت وزیران تمام یا قسمتی از بدهی مالیاتی آنها را بخشوده یا تقسیط طولانی نماید.

آیین نامه اجرایی این ماده، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

“

آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۶۵ قانون مالیات‌های مستقیم

شماره: ۴۶۷۵۴/ت ۴۳۸ هـ

تاریخ: ۱۳۶۸/۰۵/۰۵

هیأت وزیران در جلسه مورخه ۱۳۶۸/۰۳/۳۰ بنا به

پیشنهاد شماره ۲۳۳۷۷/۷۹۲۷/۴/۳۰ مورخه

۱۳۶۷/۰۸/۱۶ وزارت اموراتصادی و دارائی، آیین‌نامه

اجرائی ماده ۱۶۵ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب

۱۳۶۶/۱۲/۰۳ را به شرح زیر تصویب نمودند.

آیین نامه اجرایی ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۱) در مورد مؤدیانی که طبق مقررات قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶، دفاتر نگهداری می‌نمایند و درآمد مشمول مالیات آنان از طریق رسیدگی به دفاتر و اسناد و مدارك، تشخیص داده می‌شود، میزان خسارت وارده، طبق شرایط مقرر در فصل هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات قانون یاد شده تعیین و از درآمد مشمول مالیات آن سال و سال‌های بعد، قابل کسر خواهد بود.

تبصره ۱- در مواردیکه زیان سال‌های قبل، طبق مقررات مربوط، قابل استهلاك است، خسارت مذکور در این ماده، پس از کسر زیان مزبور، قابل کسر از درآمد مشمول مالیات خواهد بود.

تبصره ۲- مرجع رسیدگی به اختلافات حاصله در مورد خسارت وارده موضوع این ماده، کمیسیون‌های مقرر در مواد ۳ و ۴ این آیین‌نامه حسب مورد می‌باشند.

آیین نامه اجرایی ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۲) در مواردیکه درآمد مشمول مالیات، طبق مقررات مربوط، از طریق علی‌الرأس تشخیص داده می‌شود، خسارت وارده طبق مقررات مواد ۳ و ۴ و ۵ این آیین‌نامه تعیین و از درآمد مشمول مالیات آن سال و سال‌های بعد، قابل کسر خواهد بود.

آیین نامه اجرایی ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۳) در مواردیکه خسارت، به يك منطقه از کشور وارد گردد:

الف- چنانچه منطقه خسارت دیده، واقع در محدوده يك بخش باشد، میزان خسارت وارده توسط کمیسیون مرکب از بخشدار، يك نفر نماینده اداره کل امور مالیاتی استان و يك نفر معتمد محل به انتخاب و معرفی شورای بخش و در غیاب شورای مزبور به انتخاب و معرفی دادستان استان، تعیین و اعلام خواهد شد.

ب- چنانچه منطقه خسارت دیده، واقع در محدوده يك شهر باشد، میزان خسارت وارده توسط کمیسیون مرکب از يك نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور، يك نفر نماینده فرماندار محل و يك نفر نماینده دادستان استان، معین و اعلام خواهد شد.

آیین نامه اجرایی ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۴) در مواردیکه خسارت، به مؤدی یا مؤدیان خاصی وارد گردد، میزان خسارت وارده توسط کمیسیون مرکب از يك نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور، يك نفر نماینده بیمه به انتخاب و معرفی بیمه مرکزی ایران در تهران و در شهرستان‌ها در صورت عدم وجود شعبه یا نمایندگی بیمه مرکزی، نماینده شرکت بیمه ایران و يك نفر قاضی دادگستری در تهران به انتخاب و معرفی وزارت دادگستری و در شهرستان‌ها به انتخاب و معرفی رئیس دادگستری محل تعیین و اعلام خواهد شد.

آیین نامه اجرایی ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۵) مؤدی مکلف است **ظرف شش ماه** از تاریخ وقوع حادثه و سانحه، درخواست خود را همراه با مدارکی که در اختیار دارد به اداره امور مالیاتی محل وقوع حادثه تسلیم نماید.

اداره امور مالیاتی مکلف است ظرف یک ماه، درخواست مؤدی و مدارک ارائه شده را به کمیسیون های مذکور در مادتين ۳ و ۴ مذکور حسب مورد، ارسال دارد و کمیسیون های یاد شده، حداکثر ظرف شش ماه با بررسی اسناد و مدارک ارائه شده و اطلاعات مکتسبه، میزان خسارت وارده را تعیین و اعلام نمایند.

تبصره ۱- دعوت از مؤدی جهت حضور در کمیسیون های فوق، الزامی است و عدم حضور وی در جلسه، مانع رسیدگی و اعلام نظر کمیسیون، نخواهد بود.

تبصره ۲- نظر کمیسیون های مزبور، به اکثریت، مناط اعتبار است.

“

رأی شماره ۱۹۹۸ مورخه ۱۴۰۱/۰۹/۲۲ هیأت عمومی دیوان

عدالت اداری

(شرط زمانی مندرج در بند ۵ آیین نامه اجرایی ماده

۱۶۵ قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ ابطال

شد.)

شماره دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۹۹۸

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

آیین نامه اجرایی ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۶) در مواردیکه خسارت وارده به يك منطقه از کشور باشد، در صورتیکه فرمانداری محل، اقدام به اعلام اشخاص خسارت دیده به اداره امور مالیاتی بنماید، کمیسیون های مقرر در ماده ۳ این آیین نامه، طبق مقررات ماده ۵ و تبصره های ذیل آن، بر اساس اعلام فرمانداری رسیدگی و نسبت به تعیین میزان خسارت وارده، اقدام خواهند نمود.

آیین نامه اجرایی ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۷) در صورتیکه خسارت وارده، مربوط به فعالیت شغلی مؤدی، موضوع منابع فصل‌های دوم و چهارم و پنجم از باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ باشد، حسب مورد از درآمد مشمول مالیات منابع مربوط در آن سال و سال‌های بعد، قابل کسر است و در صورت ترك شغل، خسارت وارده، از درآمد مشمول مالیات سایر منابع درآمد باب مذکور، قابل کسر است.

آیین نامه اجرایی ماده ۱۶۵ ق.م.م

ماده ۸) در مواردی که به تأیید کمیسیون موضوع ماده (۳) یا (۴) این آیین نامه (حسب مورد) بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) اموال مؤدی (اموالی که دچار حادثه شده) از بین برود و مؤدی با ارایه دلایل مورد قبول اداره امور مالیاتی ذی ربط، قادر به پرداخت بدهی های مالیاتی خود نباشد، علاوه بر کسر معادل خسارت از درآمدهای مشمول مالیات سال وقوع حادثه و سنوات بعد، به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب هیئت وزیران، تمام یا قسمتی از بدهی مالیاتی مؤدی نیز بخشوده یا تقسیط طولانی خواهد شد.

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

هیات دولت

مرجع تصویب: دبیر هیات دولت

شماره ویژه نامه: ۹۲۲

دوشنبه ۱۸ بهمن ۱۳۹۵

سال هفتاد و دو شماره ۳۰۴۹۲

تصویب‌نامه در خصوص انتخاب هیات ویژه گزارش ملی بررسی حادثه پلاسکو

شماره ۱۳۸۷/ت/۵۲۹۶۰

۹/۱۱/۱۳۹۵

تصویب‌نامه در خصوص انتخاب هیات ویژه گزارش ملی بررسی حادثه پلاسکو

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت کشور - سازمان برنامه و بودجه کشور

معاونت اجرایی رئیس جمهور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیات وزیران در جلسه ۶/۱۱/۱۳۹۵ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت اجرایی رئیس جمهور و به استناد اصل یکصد و

سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- هیات ویژه گزارش ملی بررسی حادثه پلاسکو که توسط رئیس جمهور انتخاب می‌شود، نسبت به بررسی موضوع از قبیل علل و

عوامل وقوع آتش‌سوزی و فرو ریختن ساختمان، نحوه مدیریت بحران، کیفیت هماهنگی دستگاه‌های مسئول در مدیریت بحران، راه-

های پیشگیری از تکرار حوادث مشابه و سایر مسایل مربوط اقدام می‌کند.

۲- مطالبات بانک‌ها از واحدهای اقتصادی ساختمان پلاسکو با معرفی اتاق اصناف ایران به مدت دو سال استمهال و علاوه بر بخشش

کلیه جرایم و هزینه دیرکرد، پنجاه درصد (۵۰٪) سود تسهیلات مذکور توسط بانک‌ها و پنجاه درصد (۵۰٪) باقی‌مانده نیز توسط دولت

(سازمان برنامه و بودجه کشور) از محل تسهیلات و یا ردیف‌های مربوط تأمین و پرداخت می‌شود.

۳- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان تأمین اجتماعی) موظف است با هماهنگی و همکاری اتاق اصناف ایران (اتحادیه مربوط)

کلیه افراد بیکار بیمه شده را که قبلاً در ساختمان پلاسکو اشتغال به کار داشته‌اند، اعم از اینکه بیمه خوش‌فرما، بیمه شده و یا در

وضعیت بیمه منقطع قرار داشته باشند، به مدت چهار ماه طبق مقررات و به فوریت تحت پوشش بیمه بیکاری قرار دهد و حقوق دی

ماه آنان را در اسرع وقت پرداخت نماید.

۴- شاعلانی که دارای بیمه نیستند (اعم از کارگر یا کارفرما) با شناسایی از طریق

اتاق اصناف ایران (اتحادیه صنفی مربوط) توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

(سازمان تأمین اجتماعی) همانند بیمه‌شده‌ها به مدت چهار ماه از دی ماه سال جاری تا فروردین ماه سال بعد از حداقل دستمرد

قانونی و سایر مزایای مربوط به آن برخوردار خواهند شد. منابع لازم جهت اجرای این بند از محل ردیف‌ها و تسهیلات مربوط از سوی

دولت (سازمان برنامه و بودجه کشور) تأمین و پرداخت می‌شود.

۵ - بدهی بیمه کارفرمایان ساختمان پلاسکو پس از بخشیدن کامل جرایم طبق مقررات قانونی توسط سازمان تأمین اجتماعی به

مدت پنج سال نقیض می‌شود.

۶ - با توجه به اعلام آمادگی بانک‌ها، از طریق دبیرخانه مستقر در بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران و با معرفی اتاق اصناف ایران، به کلیه کارفرمایان واحدهای آسیب‌دیده ساختمان پلاسکو تا مبلغ سه میلیارد (

۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال تسهیلات بانکی با سود حداکثر هجده درصد (۱۸٪) پرداخت می‌شود. بازپرداخت تسهیلات مذکور (۲۸) ماهه

(یکسال دوره تنفس و ۲۶) ماه دوره بازپرداخت) خواهد بود.

۷. در اجرای ماده (۱۶۵) قانون مالیات‌های مستقیم کلیه بدهی‌های مالیاتی مربوط به واحدهای کسی که در اثر سانحه آتش‌سوزی

ساختمان پلاسکو بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) اموال آنها از بین رفته است، با معرفی اتاق اصناف ایران و با رعایت ماده (۸) اصلاحی

آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۶۵) قانون مالیات‌های مستقیم، تا پایان عملکرد سال ۱۳۹۲ بخشوده می‌شود.

۸ - اعطای تسهیلات به کارفرمایان ساختمان پلاسکو مطابق مقررات ویژه تسهیلات اعطایی به واحدهای کوچک و متوسط صنعتی

مصوب هیات وزیران، ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی و شورای پول و اعتبار و آیین‌نامه‌های مربوط و بدون توجه به بدهی‌های بانکی و

مالیاتی معوق، حق بیمه معوق و یا چک برگشتی صورت می‌گیرد.

۹. شرکت‌های بیمه مکلفند تا پایان بهمن ماه سال جاری نسبت به بررسی خسارت واحدهای بیمه شده ساختمان پلاسکو اقدام و

کلیه خسارت‌های تعهد شده از وفق مقررات پرداخت نمایند.

۱۰- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است پیگیری لازم برای پرداخت دیه مسئولیت و دیه عمر آتش نشانان قهرمان و

جانفشنان در حادثه آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو را تا حصول نتیجه قطعی انجام دهد.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

بخشنامه: 200/1404/25

کسر خسارت حادثه بندر شهید رجایی از درآمد مشمول مالیات مودیان خسارت دیده، در اجرای مقررات ماده 165 قانون مالیاتهای مستقیم و آیین نامه اجرایی آن

شماره: 200/1404/25

تاریخ: 1404/02/10

بخشنامه

25	1404	م
----	------	---

مخاطبان اصلی/ ذینفعان	ادارات کل امور مالیاتی
موضوع	کسر خسارت حادثه بندر شهید رجایی از درآمد مشمول مالیات مودیان خسارت دیده، در اجرای مقررات ماده 165 قانون مالیاتهای مستقیم و آیین نامه اجرایی آن

با عنایت به حادثه رخ داده در بندر شهید رجایی در اردیبهشت ماه سال جاری بدین وسیله اعلام می‌دارد:

کلیه خسارات وارده به فعالان اقتصادی که توسط سایر مراجع از جمله شرکت های بیمه جبران نمی شود در اجرای مقررات ماده 165 قانون مالیات های مستقیم و آیین نامه اجرایی آن قابل کسر از درآمد مشمول مالیات سال 1404 و سال های بعد مودیان مذکورخواهد بود. همچنین معادل مالیات و عوارض پرداختی مودیان بابت کالاهای آسیب دیده در این حادثه با رعایت مقررات مربوطه از جمله مواد 8 و 17 قانون مالیات بر ارزش افزوده و تبصره های آنها قابل کسر، تهاژر و یا استرداد می باشد.

بنابراین لازم است ادارات کل امور مالیاتی ترتیبی اتخاذ نمایند تا اطلاع رسانی لازم در این خصوص به مودیان محترم مالیاتی انجام پذیرد.

ضمناً لازم است معاونت فناوری های مالیاتی فهرست مودیان مورد نظر را از گمرک جمهوری اسلامی ایران دریافت و به نحو مقتضی جهت اجرای مطلوب تر در اختیار ادارات امور مالیاتی قرار دهد.

سید محمدصادی سبحانیان
رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

تاریخ اجرا:	مدت اجرا:	مرجع ناظر:	نحوه ابلاغ:
مطابق بخشنامه	مطابق بخشنامه		سیستمی / غیر سیستمی
		دادستانی انتظامی مالیاتی	

بخشنامه های منسوخ(شماره و تاریخ): ---

شماره: ۱۶۴۵۱۲/ت/۱۷۴۷هـ

تاریخ: ۱۴۲/۱۱/۱۱

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی
«با صلوات بر محمد و آل محمد»

وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۸/۲۸ به پیشنهاد شماره ۲/۱۰۵۹۷۶ مورخ ۱۴۰۲/۶/۱۱ و وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۱۶۵) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۷۱ تصویب کرد:

با عنایت به خشکالی‌های شهرستان‌های زابل، زهک، نیمروز، هامون و هیرمند در سال‌های اخیر، بدهی مالیات بر درآمد تا پایان عملکرد سال ۱۴۰۱ آن دسته از مؤدیان خسارت‌دیده این شهرستان‌ها که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) اموال آنها در اثر خشکالی از بین رفته است و قادر به پرداخت بدهی‌های خود نمی‌باشند، با تعیین کمیسیون‌های موضوع مواد (۳) و (۴) آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۱۶۵) قانون مالیات‌های مستقیم حسب مورد و حداکثر تا میزان خسارت وارده بخشوده می‌شود.

محمد
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه سازمان کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تحقیق و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس‌جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، استانداری سیستان و بلوچستان، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

بخشنامه: ۳۳۰/۳۴۷۷۵

تصویب نامه هیأت وزیران درخصوص بخشودگی بدهی مالیات بردرآمد مودیان مناطق زلزله زده استان آذربایجان شرقی و مناطق سیل زده استان مازندران در اجرای ماده ۱۶۵ قانون مالیات‌های مستقیم

شماره: ۳۴۷۷۵/۲۳۰

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۰/۳۰

پیوست: دارد

بخشنامه

072	1391	165	م
-----	------	-----	---

مخاطبین	امور مالیاتی شهر و استان تهران اداره کل امور مالیاتی.....
موضوع	تصویب نامه هیأت وزیران درخصوص بخشودگی بدهی مالیات بردرآمد مودیان مناطق زلزله زده استان آذربایجان شرقی و مناطق سیل زده استان مازندران در اجرای ماده ۱۶۵ قانون مالیات‌های مستقیم
بدینوسیله تصویب نامه شماره ۴۸۶۱۱/ت/۱۸۹۲۰۲ مورخ ۲۸/۹/۱۳۹۱ هیأت محترم وزیران که درروزنامه رسمی مورخ ۳/۱۰/۱۳۹۱ آگهی گردیده است به شرح ذیل جهت اجرا ابلاغ می گردد: "هیأت وزیران درجلسه مورخ ۰۸/۰۹/۱۳۹۱ بنا به پیشنهاد شماره ۱۵۷۰۱۴/۱۵۸۲۳/۲۰۰ مورخ ۲۱/۰۸/۱۳۹۱ وزارت اموراقتصادی ودارایی و به استناد ماده (۱۶۵) قانون مالیات‌های مستقیم- مصوب ۱۳۷۱- تصویب نمود: بدهی مالیات بردرآمد مودیان مناطق زلزله زده استان آذربایجان شرقی و همچنین مناطق سیل زده استان مازندران که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) اموال آنها در اثر وقوع زلزله وسیل از بین رفته است با رعایت ماده (۸) اصلاحی آیین نامه اجرایی ماده (۱۶۵) قانون مالیات‌های مستقیم، موضوع بند (۱) تصویب نامه شماره ۱۲۹۷۳۵/ت/۳۵۶۵۲ هـ مورخ ۱۱/۱۰/۱۳۸۵، تا پایان عملکرد سال ۱۳۹۰ بخشوده می شود."	
حسین وکیلی معاون مالیات‌های مستقیم	
تاریخ اجرا:	مطابق تصویب
محل اجرا:	مطابق مرجع
نظارت:	دادستانی حوزه
ابلاغ:	فیزیکی
تصویب نامه:	انتظامی مالیاتی
سیستمی:	
لطفا هرگونه ابهام و توضیح را از طریق شماره تلفن ۳۳۹۶۷۰۴۱ با دفتر تشخیص و حسابرسی مالیاتی مطرح و پیگیری نمایید.	

“

دستورالعمل شماره: ۲۰۰/۱۴۰۲/۳ مورخ: ۱۴۰۲/۰۲/۲۷
(مالیات مقطوع عملکرد سال ۱۴۰۱ برخی از صاحبان
مشاغل در اجرای تبصره ماده (۱۰۰) قانون مالیات‌های
مستقیم.)

۶- در صورتی که مؤدی متقاضی اعمال مقررات قانونی از جمله
مفاد مواد (۱۳۷)، (۱۶۵) و (۱۷۲) قانون مالیات‌های مستقیم در
خصوص درآمد عملکرد سال ۱۴۰۱ خود باشد، می‌بایست نسبت
به تسلیم اظهارنامه مالیاتی اقدام نماید.